

LÀM THEO DI CHỨC CỦA BÁC, XÂY DỰNG ĐẢNG VỮNG MẠNH ĐỂ TỔ QUỐC TRƯỜNG TỒN

LTS - Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh là một "Quốc bảo" của Việt Nam. Đây là văn kiện lịch sử vô cùng quý giá, kết tinh tư tưởng, đạo đức và tâm hồn cao đẹp của một vĩ nhân suốt đời phấn đấu, hy sinh vì Tổ quốc và nhân loại. Di chúc vạch ra định hướng mang tính cương lĩnh cho công tác xây dựng Đảng và sự phát triển của đất nước sau khi kháng chiến thắng lợi. Di chúc của Bác đã trở thành nguồn cổ vũ lớn đối với toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta tiến lên giành thắng lợi trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước trước đây, cũng như xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Tiến tới kỷ niệm 50 năm toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Tạp chí Quốc phòng toàn dân trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc chùm bài viết: "Làm theo Di chúc của Bác, xây dựng Đảng vững mạnh để Tổ quốc trường tồn" của nhóm tác giả: GS, TS. Vũ Văn Hiến; GS, TS. Hoàng Chí Bảo; GS, TS. Mạch Quang Thắng; Đại tá, ThS. Ngô Đình Phiếm; Đại tá, ThS. Nguyễn Minh Sơn.

I TƯ TƯỞNG ĐOÀN KẾT TRONG ĐẢNG THEO DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

ĐOÀN kết là một truyền thống quý báu của Đảng ta, dân tộc ta, là cội nguồn sức mạnh - nhân tố cơ bản, quyết định mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Trong Di chúc để lại cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta, tư tưởng đoàn kết trong Đảng được Chủ tịch Hồ Chí Minh thể hiện hết sức cô đọng, súc tích.

1. Đoàn kết là truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng

Trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: "Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta"¹. Sự kiện thành lập Đảng năm 1930 đánh dấu mốc khởi đầu cho truyền

thống đoàn kết trong Đảng. Xét về mặt thống nhất lực lượng chính trị, Hội nghị thành lập Đảng thực chất là sự thống nhất các tổ chức cộng sản đã ra đời cuối năm 1929 ở Việt Nam. Bởi lẽ, ba tổ chức cộng sản riêng rẽ tự nó nói lên vấn đề lực lượng lãnh đạo bị phân tán; vì vậy, phải thống nhất thành một chính đảng duy nhất, thì mới có sức mạnh để lãnh đạo toàn dân tiến hành đấu tranh giành độc lập dân tộc. Với uy tín và trách nhiệm của mình, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã đứng ra nhận trách nhiệm triệu tập và chủ trì Hội

1 - Hồ Chí Minh - Toàn tập, Tập 15, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 622.

ngộ hợp nhất các tổ chức cộng sản thành một đảng cộng sản duy nhất, thông qua các văn kiện, thiết lập bộ máy thống nhất và lấy tên là *Đảng Cộng sản Việt Nam*. Nguyễn Ái Quốc và những đảng viên cộng sản kiên trung tham gia Hội nghị thành lập Đảng trở thành người đặt nền móng đầu tiên cho truyền thống đoàn kết của Đảng ta. Nhờ sức mạnh đoàn kết, Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân tiến hành Cách mạng Tháng Tám thành công, lập nên nước Việt Nam dân chủ cộng hòa (nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam); giành thắng lợi trước các cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân, đế quốc, hoàn thành sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, tiến hành công cuộc đổi mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc nền độc lập của Tổ quốc. Giá trị truyền thống đoàn kết trong Đảng được bồi đắp và phát huy trên cơ sở những nguyên lý của chủ nghĩa Mác – Lê-nin, đặc biệt là nguyên tắc xây dựng đảng kiểu mới của V.I. Lê-nin, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ. Đảng đoàn kết trên nền tảng chung, lấy đó làm nguyên tắc để tổ chức đảng và đảng viên hành động thống nhất, tạo ra một “véc tơ” lực để giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội - giai cấp, giải phóng con người theo lý luận của chủ nghĩa Mác – Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

Truyền thống đoàn kết trở thành tài sản cực kỳ quý báu của Đảng ta, là cội nguồn sức mạnh trong Đảng cũng như trong toàn xã hội. Đó là lý do tại sao Chủ tịch Hồ Chí Minh lại chốt lại ý nghĩa khi mà Người dùng bổ ngữ “cực kỳ” trước hai chữ “quý báu” khi đề cập truyền thống đoàn kết của Đảng trong bản Di chúc thiêng liêng.

2. Đoàn kết tạo thành sức mạnh

Trong Di chúc, Người khẳng định: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”². Trong tác phẩm *Đường cách mệnh* (năm 1927), Nguyễn Ái Quốc khẳng định: Cách mạng “Trước hết phải có đảng cách mệnh, để trong thì

vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi. Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy”³. Đảng thành lập và phát triển không do mục đích tự thân mà là do yêu cầu của dân tộc. Sự tồn tại và hoạt động của Đảng xuất phát từ sứ mệnh do dân tộc giao cho Đảng. Chính vì thế, Người cho rằng: Đảng không phải từ trên trời sa xuống mà Đảng từ trong xã hội mà ra, nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho đồng bào sung sướng. Như vậy, sự lãnh đạo của Đảng là một tất yếu, vai trò lãnh đạo của Đảng cũng là một tất yếu. Trong suốt tiến trình vận động của cách mạng Việt Nam, sự hiện diện của Đảng với vai trò được giai cấp, nhân dân, Tổ quốc giao phó lãnh đạo, đưa đất nước phát triển đã nói lên một thực tế rằng, sự lãnh đạo của Đảng là thực tế lịch sử khách quan, đáp ứng yêu cầu phát triển của dân tộc.

Thắng lợi của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng trong gần 90 năm qua không tách rời yếu tố đoàn kết trong Đảng, đoàn kết là thuộc tính tất yếu, là sức mạnh của Đảng và là một nguyên tắc trong xây dựng Đảng; nội bộ Đảng có đoàn kết thì mới có đoàn kết trong toàn xã hội. Đó chính là quy luật vận động nội tại của bản thân Đảng và là điều kiện tiên quyết cho thắng lợi của cách mạng Việt Nam trong các thời kỳ lịch sử. Do đó, đoàn kết trong Đảng là hạt nhân, trở thành nhân tố cốt lõi nhất, cơ sở vững chắc để xây dựng khối đoàn kết trong nhân dân, đoàn kết toàn dân tộc, tạo nên sức mạnh to lớn, từng bước đưa công cuộc đổi mới toàn diện đất nước đến thành công.

3. Để thực hiện lời dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong Di chúc

Theo quan điểm của Người, đoàn kết trong Đảng phải được coi là nhiệm vụ hàng đầu, phải được quán triệt trong mọi lĩnh vực, từ đường lối, chủ trương, chính sách, tới hoạt động thực tiễn.

2 - Hồ Chí Minh – *Toàn tập*, Tập 15, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 621- 622.

3 - *Sđđ*, Tập 2, tr. 289.

Ngày 03-3-1951, trong lời kết thúc buổi ra mắt Đảng Lao động Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh tuyên bố: "Mục đích của Đảng Lao động Việt Nam có thể gồm trong 8 chữ là: ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN, PHỤNG SỰ TỔ QUỐC"⁴. Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, thực hiện tư tưởng đoàn kết trong Đảng mà Bác đã nêu trong Di chúc, cần nhấn mạnh thêm những điểm sau đây:

Một là, từng cán bộ, đảng viên nêu cao ý thức, trách nhiệm và hành động nhất quán nhằm giữ gìn, bồi đắp và phát huy truyền thống đoàn kết trong Đảng trong mọi điều kiện, hoàn cảnh. Trong Di chúc, "TRƯỚC HẾT NÓI VỀ ĐẢNG", Người căn dặn: "Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình"⁵. Người coi đoàn kết trong Đảng là giá trị truyền thống cực kỳ quý báu; cho nên, với cách dùng lời ví von, so sánh dễ hiểu, dễ đi vào lòng người, Người mượn hình ảnh "con ngươi của mắt mình" để làm tâm điểm cho mọi suy nghĩ và hành động giữ gìn nó. Tiêu chí cơ bản để đánh giá chất lượng của một tổ chức đảng, từ Trung ương đến chi bộ, là ở sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng. Điều gì sẽ xảy ra nếu "con ngươi của mắt" bị bệnh và do đó mắt không sáng? Tất yếu sẽ là hậu quả xấu, rất tệ cho tầm nhìn của con người. Đối với tổ chức đảng cũng vậy, mất đoàn kết là mất tất cả, từ tình cảm con người đến sức mạnh của tập thể và cả sự nghiệp cách mạng. Những ai gây ra mất đoàn kết trong Đảng, bất kể cán bộ, đảng viên là đều có tội đối với Đảng, Tổ quốc và nhân dân.

Hai là, nghiêm chỉnh thực hiện Di chúc của Bác về công tác xây dựng Đảng. Trong đó, cần chú trọng những vấn đề sau:

1. "Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh *tự phê bình và phê bình* là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng"⁶. Hai điều cốt yếu mà Bác căn dặn này, từ khi ra đời đến nay, Đảng ta đã và đang tiến hành. Đặc biệt trong điều kiện hiện nay, Đảng cần phải mở rộng dân chủ trong Đảng hơn nữa; thường xuyên tự

phê bình và phê bình, tích cực đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa cơ hội và mọi hành động chia rẽ, bè phái, cục bộ trong Đảng. Hồ Chí Minh cho rằng, dân chủ trong Đảng là làm cho mọi đảng viên tích cực đóng góp ý kiến của mình cho Đảng với động cơ trong sáng. Đó là: dân chủ theo đúng nguyên tắc lãnh đạo, nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng, dân chủ gắn với tập trung; vừa phải chú trọng khắc phục tính thờ ơ, vô cảm của tổ chức đảng và đảng viên, vừa phải phòng, chống và khắc phục dân chủ hình thức, dân chủ vô lối, vô chính phủ, cục đơan, mang động cơ xấu, làm suy yếu sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng.

Tự phê bình và phê bình là một nguyên tắc xây dựng Đảng. Vì vậy, để giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng thì tự phê bình và phê bình càng có ý nghĩa quan trọng trong tình hình hiện nay. Không phải ngẫu nhiên mà Bác lại cho rằng thực hành dân chủ cũng như tự phê bình và phê bình là "cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng". Công việc này phải được tiến hành thường xuyên, như người ta rửa mặt hằng ngày; đó cũng là "thang thuốc tốt nhất" để chữa các căn bệnh tiêu cực ở trong Đảng. Người thường nhấn mạnh tới hai điểm cần chú ý trong tự phê bình và phê bình: tinh mục đích và phương pháp. *Về mục đích*: "để làm cho phần tốt trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa Xuân và phần xấu bị mất dần đi". *Về phương pháp*: phải được tiến hành một cách kiên quyết, không nể nang, phải trung thực, không đặt điều; phải phê bình việc chứ không phải phê bình người; phê bình phải có văn hóa, trên cơ sở tình nhân văn trong Đảng. Trong Di chúc, Người căn dặn: "Phải có tinh đồng chí thương yêu lẫn nhau"⁷.

2. "Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự cầu tiến, thật sự cầu đức cách mạng, thật sự cần

4 - Hồ Chí Minh - Toàn tập, Tập 7, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 49.

5 - *Sđđ*, Tập 15, tr. 622.

6 - *Sđđ*, Tập 15, tr. 622.

7 - *Sđđ*, Tập 15, tr. 622.

kiệm liêm chính, chí công vô tư"⁸. Trong một câu viết ngắn mà Bác dùng đến hai lần cụm từ "thật sự" thì đủ biết Người muốn nhấn mạnh tính hiệu quả của việc này như thế nào. Đạo đức cách mạng là tiêu chí quan trọng mà Đại hội XII của Đảng nêu lên về các mặt xây dựng Đảng, vì Đại hội đã tách riêng ra, nêu riêng, không như ở các đại hội trước chỉ nêu ba mặt xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức. Người cán bộ, đảng viên hơn người ngoài Đảng nhiều điểm, nhưng có điểm rất quan trọng phải trở thành gương sáng cho mọi người noi theo. Đây là một trong những nội dung quan trọng bậc nhất mà toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đang tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, thực hiện các nghị quyết, quyết định của Đảng liên quan vấn đề đạo đức cách mạng của đảng viên cũng như nêu cao tính tiên phong, gương mẫu và trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là các Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy viên Trung ương Đảng.

3. "Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân"⁹. Tiêu chí để đánh giá tổ chức đảng có trong sạch hay không, trong sạch đến mức nào thì có nhiều, nhưng tiêu chí quan trọng là nhìn vào chất lượng của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Theo quan điểm của Hồ Chí Minh, làm lãnh đạo cũng tức là làm đầy tớ cho nhân dân. Trong Di chúc, về việc riêng của mình, Người viết: "Suốt đời tôi hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân. Nay dù phải từ biệt thế giới này, tôi không có điều gì phải hối hận, chỉ tiếc là tiếc rằng không được phục vụ lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa"¹⁰. Bác không "hối hận", nhưng Người "tiếc"; không phải "tiếc" vì chưa được hưởng vật chất đầy đủ, mà là không còn thì giờ để cống hiến cho Đảng, cho dân, cho sự nghiệp cách mạng. Đó là sự tiếc nuối của bậc đại nhân, đại trí, đại dũng!

Hồ Chí Minh không "hối hận" khi "phải từ biệt thế giới này" vì Người tự nguyện đặt cả cuộc đời mình vào cuộc sống của nhân dân. Ngày 14-7-

1969, trả lời phỏng vấn của nữ phóng viên báo *Granma* (Cuba), Người nói: "...Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi"¹¹. Người đã hòa nhịp đập với trái tim của những người cần lao đang khát vọng giải phóng vươn lên làm chủ cuộc đời mình. Trả lời các nhà báo nước ngoài đầu năm 1946, Hồ Chí Minh khẳng định: "Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành"¹². Tinh thần, thái độ và hành động phục vụ cách mạng theo quan niệm của Hồ Chí Minh, tức là tinh thần làm người đầy tớ, làm công bộc cho nhân dân. Người đã sống với cả một cuộc đời như thế và đúng là Người không có gì phải hối hận khi từ biệt thế giới này. Vì vậy, cần nhấn mạnh rằng: "... từ buổi thiếu niên cho đến phút cuối cùng, HỒ CHỦ TỊCH đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta và nhân dân thế giới. Người đã trải qua một cuộc đời oanh liệt, đầy gian khổ hy sinh, vô cùng cao thượng và phong phú, vô cùng trong sáng và đẹp đẽ"¹³. Bác luôn đặt cái tôi vào chung với toàn Đảng, đó mới thực sự là giữ gìn sự đoàn kết trong Đảng.

4. Để giữ gìn và tăng cường sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, theo Di chúc của Bác, cán bộ, đảng viên phải thực hiện nói đi đôi với làm, phải phòng và chống được bốn căn bệnh, đó là: (1) Nói nhiều mà làm ít; (2) Nói hay mà làm dở; (3) Nói mà không làm; (4) Nói một đằng làm một nẻo. Những căn bệnh này nếu không được chữa trị thì đoàn kết trong Đảng sẽ bị triệt tiêu. Hơn ai hết, Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại một gương sáng về việc này. Người đã nói thì phải làm, làm cho bằng được.

(Xem tiếp trang 15)

8 - Hồ Chí Minh - *Toàn tập*, Tập 15, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 622.

9 - *Sứ*, Tập 15, tr. 622.

10 - *Sứ*, Tập 15, tr. 623.

11 - *Sứ*, Tập 15, tr. 674.

12 - *Sứ*, Tập 4, tr. 187.

13 - *Sứ*, Tập 15, tr. 626 - 627.

Làm theo Di chúc của Bác, xây dựng Đảng vững mạnh...

(Tiếp theo trang 25)

50 năm thực hiện Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta luôn coi trọng giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng, lấy đó làm cơ sở để xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Trong sự nghiệp cách mạng hiện nay, việc giữ vững và tăng cường đoàn kết, thống nhất trong Đảng là trách nhiệm của cấp ủy đảng các cấp, nhất là các tổ chức cơ sở đảng và của mọi cán bộ, đảng viên, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng ngang tầm nhiệm vụ, lãnh đạo toàn xã hội thực hiện điều

“mong muốn cuối cùng” của Người trong Di chúc là: “Toàn Đảng, toàn dân ta đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới”¹⁴. ❖

(Số sau: II. Để Đảng ta mãi “là đạo đức, là văn minh”)

---

14 - Hồ Chí Minh – *Toàn tập*, Tập 15, Nxb CTQG, H. 2011, tr. 624.